

pronunciation skills from their native language to a foreign language [10]. This is the reason for the accent and the mistakes in the content of the speech. The sounds of this group need to be train in various exercises, especially in those, where there is a contrast with the sounds of the mother tongue. To teach pronunciation of **the third group sounds** we need to form a new articulation base [4, p. 197].

The last category - learning difficulties depending on the teachers. If we do not properly organize the educational process we will not form certain competencies. We have to take these difficulties into consideration when we teach English especially in primary school because first- and fourth-grade students learn the basics of English.

Thus, phonetic - lexical competence contains the skills that are formed at the initial stage but their improvement occurs throughout the educational process at subsequent stages of mastering a foreign language. Also it is important for the teacher to pay attention to possible difficulties in mastering phonetic - lexical competence which depend on various factors.

REFERENCES

1. Буренко В.М. Стратегічні напрями розвитку сучасної шкільної іншомовної освіти // Іноземні мови в сучасній школі. – 2012. – № 4. С. – 28-33.
2. Концепція нової української школи. URL: [Ошибка! Недопустимый объект гиперссылки.](#) (дата звернення: 15.05.2020).
3. Морозова О. НУШ очима дитини // *Початкова школа* – 2018. – № 6. – С. 62.
4. Ніколаєва С.Ю. Методика навчання іноземних мов і культур: теорія і практика. – Київ: Ленвіт, 2013. – 590 с.
5. Редько В. Оновлення змісту навчання іноземних мов у сучасній шкільній освіті – прерогатива Нової української школи // Іноземні мови в школах України. – 2018. – № 4. – С. 10-15.
6. Савченко О. Початкова освіта в контексті ідей Нової української школи // *Рідна школа* – 2018. – № 1-2. – С. 3-7.
7. Смоліна С. В. Методика формування іншомовної лексичної компетенції // Іноземні мови – 2010. – №4. – С. 16-23.
8. Типова освітня програма початкової освіти під керівництвом Шияна Р.Б. URL: <http://osvita.ua/school/program/program-1-4/60408/> (дата звернення: 06.05.2020).
9. Типова освітня програма, розроблена під керівництвом Савченко О. Я. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/programy-1-4-klas/2019/11/1-2-dodatki.pdf> (дата звернення: 06.05.2020).
10. Elliott K. Phonics for young language learners. URL: [Ошибка! Недопустимый объект гиперссылки.](#) (Last accessed: 02. 05. 2020).

Гайдук Ірина

Науковий керівник – проф. Дребет В. В.

СИНЕРГЕТИКА КОДУВАННЯ НІМЕЦЬКИХ ІМЕННИКІВ З ПОЧАТКОВИМИ ЛІТЕРАМИ *D, E, F*

Іменник як частина мови називає різного роду предмети, дії чи явища, а тому інтерес до вивчення її семантичної природи не згасає протягом століть. Лише комплексне та багатоаспектне дослідження іменників дозволяє об'єктивно дослідити динаміку розвитку їх семантичного обсягу та поповнити германське мовознавство новими знаннями про полісемічні та моносемічні слова. Такі дослідження є актуальними і затребуваними не лише у лексикології, а й у лексикографії. Зокрема, це стосується німецької мови, з огляду на необхідність оновлення словників актуальними дефініціями для іменникової лексики. У працях сучасних дослідників синергетика виступає як «новий світогляд, пов'язаний із дослідженням феноменів самоорганізації, нелінійності, нерівноваги, глобальної еволюції, вивченням становлення порядку через хаос, біфуркаційних змін, незворотності часу, нестійкості як основоположник характеристик процесу еволюції» [3, с. 618].

Метою нашої роботи є вивчення процесу кодування семантичного обсягу іменників німецької мови з початковими літерами *D, E, F* з лінгвосинергетичних позицій;

Об'єктом дослідження є моносемічні та полісемічні іменники, зафіксовані у словнику Duden.

Предметом дослідження є синергетика кодування іменників з початковими літерами *D, E, F*.

Матеріалом дослідження є тлумачний словник «Duden. Deutsches Universalwörterbuch».

Поняття значення як і поняття слова є одним з найбільш неоднозначних і спірних проблем в теорії мови, яке масштабно пояснюється у працях вітчизняних і зарубіжних лінгвістів. Г. Альтманн розглядав значення як «зв'язок між позначуваним і позначенням, утвореним у мовному вжитку» [4, с. 35]. Такий зв'язок має свої семантичні функції, в основі яких лежить позначення засвоєного позамовного світу.

Лексичне значення є мовною одиницею, яка може існувати незалежно від того чи іншого контексту. Саме ж формування поняття лексичного значення, безумовно, пов'язане з процесом пізнання світу об'єктивної дійсності та відображення цієї дійсності мовними знаками, які несуть інформацію про предмети та явища цієї дійсності, тобто виражають конкретний зміст. Вивчаючи лексичне значення слова, варто звернути увагу на його структурні й семантичні особливості.

Людину оточує велика кількість предметів і явищ, проте значно меншою є кількість слів, які позначають ці предмети. В такому випадку часто доводиться спостерігати, як одне й те ж слово номінує одразу кілька предметів, описує різні явища та виражає цілком протилежні поняття [1, с. 15]. Тут потрібно говорити про лексичну полісемію. Значення слова має особливий мовний статус, підтвердженням чого є словникові дефініції. Наприклад, те, що Г. Герінгер називав подоланням «ізоляції» [6, с. 15] є нічим іншим, як реалізацію багатозначним словом одного із своїх значень, зафіксованих на словниковому рівні. Іншими словами, йдеться про головне та похідні значення на словниковому рівні. Така ієрархічність не задається довільним чином. Р. Ньюсе вважає головне значення «тим значенням, яке найперше і частіше з'являється у свідомості людини; ... перше значення у структурному відношенні також є головним, оскільки друге може походити від першого, але не перше від другого. З цих міркувань мова йде про модель полісемії» (пор. [8, с. 121]).

Наше дослідження передбачає необхідність вивчення і пояснення зв'язку мовного і мовленнєвого значення слова. Цей зв'язок пояснюється тим, що контекст реалізує різні ієрархічно структуровані значення, які містяться в слові як елементи мовної системи, і що робота контексту зводиться до двох послідовних актів: відбору необхідного в даний момент потенційного значення та його актуалізації. В. Дребет пояснює існуючий зв'язок з синергетичних позицій кодування та декодування: «Якщо у синергетичному розумінні лексичні одиниці та їх значення на мовному рівні несуть у собі закодовану інформацію, то у цьому ж руслі нам потрібно розглядати реалізацію слова в одному зі своїх значень на мовленнєвому рівні як декодування інформації» [2, с. 80].

Р. Келер вказує на потребі системи здійснювати операцію кодування: «Це потреба у вмінні виражати багато різних значень». Він також наголошує на тому, що чим більше значень потрібно кодувати, тим більшою має бути кількість лексичних одиниць мови [7, с. 52]. Полісемія постає універсальним механізмом і методом мінімізації затрат мовних знаків для позначення мінімальною кількістю мовних знаків необмеженої кількості предметів та явищ позамовної дійсності.

Нашим завданням є дослідити процес кодування іменників, визначити яке з мовних явищ моносемізації та полісемізації переважає у лексикографічному складі іменників німецької мови. Як прихильники теорії ієрархічних відношень у структурі полісемічного слова ми звертаємо увагу на існування головних і похідних значень слова-полісеманта.

Аналіз здійснювався на основі тлумачного словника німецької мови Duden з урахуванням ієрархічності відношень у лексичній структурі полісемічних іменників, а саме: перше значення у словнику є головним значенням, а всі наступні є похідними від першого, тобто головного [2, с. 82]. У результаті досліджень процесу кодування семантичного обсягу іменників було отримано таблицю з відповідними характеристиками їх семантичного обсягу у просторі з початковими літерами *D, E, F* (див. табл. 1) :

Семантичний обсяг іменників німецької мови з початковими лексикографічними літерами D, E, F

Початкові літери	Семантичний обсяг													Разом	Середній індекс полісемії
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12			
D	125	206	85	34	24	7	7	8	5	2	1	1	500	2,55	
F	150	190	55	44	23	12	10	9	7				500	2,53	
E	208	220	30	25	10	3	2	1	1				500	1,87	
Разом	483	616	170	103	57	22	19	13	13	2	1	1	1500	2,31	

Як видно з табл.1, іменники з початковою літерою *D* демонструють найкращий середній індекс полісемічності, який становить 2,55. Для кращого уявлення наведемо приклад іменника *Dach* з закодованим семантичним обсягом у вимірі 5 значень:

1. oberer Abschluss eines Hauses, eines Gebäudes, der entweder durch eine horizontale Fläche gebildet wird oder durch eine mit Ziegeln oder anderem Material gedeckte [Holz]konstruktion, bei der die Flächen in bestimmtem Winkel zueinander stehen: *ein steiles, flaches Dach; das Dach mit Ziegeln decken; der Sturm hat viele Dächer abgedeckt; ein Zimmer unterm Dach (im obersten Stockwerk);*

2. a) oberer Abschluss eines Fahrzeugs: *Das Auto lag auf dem Dach;* b) oberer Abschluss eines Zelts: *Das Dach hat einen Riss;*

3. vor Sonne, Regen schützende Konstruktion über etwas: *ein kleines Dach über dem Hauseingang; ein Brunnen mit einem ziegelgedeckten Dach;*

4. kurz für Schiebedach: *mit offenem Dach fahren;*

5. (Bergbau) unmittelbar über einem Flöz liegende Gesteinsschicht [5].

Перше значення іменника *Dach* є головним значенням, а значення від 2 до 5 є похідними від головного. За тлумачним словником Duden, іменники з початковою літерою *D* сягають у нашому дослідженні найвищого семантичного обсягу, а саме у дванадцятизначному семантичному вимірі.

Серед досліджених нами іменників з початковою літерою *E* 44% іменників виявились моносемічними. Методом суцільної вибірки ми встановили, що найбільший семантичний обсяг у вимірі 9 значень фіксує лише 1 іменник із 500 проаналізованих. Літера *E* є найменш продуктивною щодо семантичного виміру іменникового складу німецької мови. Її семантичний обсяг охоплює у середньому менше 2 значень, іншими словами, не сягає рівня зони полісемічності. Наведемо приклад кодування семантичного обсягу іменника *Entschuldigung*, який демонструє нам такий вимір значень:

1. a) Begründung, Rechtfertigung für einen Fehler: *eine triftige, plausible, einleuchtende, leere, nichtige Entschuldigung; sie ließ keine Entschuldigung gelten;* b) [schriftliche] Mitteilung darüber, dass man nicht anwesend sein kann, nicht teilnehmen kann: *Die Mutter schrieb ihr eine Entschuldigung;*

2. a) <Pl.> Nachsicht, Verständnis für jmds. Fehler, falsches Verhalten: *jmdn. für/ wegen etw. um Entschuldigung bitten; (Höflichkeitsformel: Entschuldigung!)* b) Äußerung oder Höflichkeitsformel, mit der man um Nachsicht, Verständnis bittet [5].

Максимальний семантичний обсяг, закодований у словнику Duden з початковою літерою *F*, становить 9 значень. У словнику Duden поряд з тлумаченням слова подаються конкретні

контекстуальні зв'язки, які допомагають уникнути певного суб'єктивізму у процесі розмежування прямих і похідних значень, полегшують встановлення актуалізації іменника у ролі певних іменникових номінацій на рівні мовлення, що має важливе значення для процесу кодування та декодування семантичного обсягу.

Семантичний простір з початковими літерами *D, E, F* в цілому демонструє тенденцію до розвитку полісемічної моделі слова. Це означає, що механізми синергетики мовної організації скеровують досліджуваний нами іменниковий простір на фіксацію більшої кількості позамовних реалій меншою кількістю слів. Такі висновки потребують подальших статистичних обрахунків, які дозволитимуть отримати якомога об'єктивнішу картину мовного логіцизму кодування іменникової лексики в німецькій мові.

ЛІТЕРАТУРА

1. Виноградов В.В. Русский язык. Москва-Ленинград: Наука, 1947.
2. Дребет В.В. Декодування іменників у німецькомовних текстах художньої прози та преси (синергетично-квантитативний підхід): монографія. Тернопіль: Астон, 2016.
3. Кондрашов В.А. Новейший философский словарь: около 1200 аналитических статей. Ростов-на-Дону: Феникс, 2008. С.618.
4. Altmann G. Modelling diversification phenomena in language. *Diversification Processes in Language: Grammar*. Hagen: Margit Rottmann Medienverlag, 1991. S. 33-46.
5. Duden. Deutsches Universalwörterbuch [Електронний ресурс]. On CD. Mannheim : Dudenverlag, 2003. 1 електрон. опт. диск (CD-ROM) : кольор.; 12 см. Систем. вимоги: Pentium; 128 Mb RAM; Windows 2010; MS Word 2007. Назва з титул. екрану.
6. Heringer H.J. Das höchste der Gefühle: empirische Untersuchungen zur distributiven Semantik. Tübingen: Stauffenburg-Verlag, 1999.
7. Köhler R. Zur linguistischer Synergetik : Struktur und Dynamik der Lexik. Bochum: Studienverlag Brockmeyer, 1986.
8. Nüse R. Lexikalische Semantik als Psycholinguistik: Ein Experiment zum Polysemie/ Monosemie-Problem bei Präpositionen. *Lexikalische Semantik aus kognitiver Sicht: Perspektiven im Spannungsfeld linguistischer und psychologischer Modellierungen*. Tübingen: Gunter Narr Verlag, 1998. S. 119-139.

Яцків Ольга

Науковий керівник – канд. філол. наук Довбуш О.

MOTIVATIONAL FICTION VS INSPIRATIONAL FICTION: COMPARATIVE STUDY

Inspiration is a particular state that forces individuals to bring ideas into fruition. Motivation is eagerness and willingness to do something. Both inspiration and motivation are useful tools one needs to succeed. It is believed that to get some motivation or inspiration people read books. However, the terms inspirational literature and motivational fiction are used interchangeably. In this article, we explain if there is a difference between motivational and inspirational literature.

Modern scholars in the spheres of linguistics and psychology, such as Bob Dolan, Debbie Hamilton, Emily R. Lai, Jadie Kong and others study the question of motivation and inspiration in literary texts.

The analysis of the theoretical works has shown that the question of «motivational literature» and «inspirational fiction» has not been studied properly yet. Therefore, the **objective** of our article lies in the establishment of the main features of «motivational literature» and «inspirational fiction» by means of defining their similarities and differences.

In general, it is claimed that «inspirational fiction» is a sub-category within «inspirational literature» or «inspirational writing». Such type of literature focuses mainly on religious values. It provides readers with content that is non-offensive and lacks explicit storylines. Finding an appropriate definition to this term can be a difficult task. However, Vancouver Public Library list of «inspirational fiction» books begins with the statement: «Any good book can be an inspiration, but many of these books highlight people overcoming adversity or reaching new levels of understanding. Whether they pull themselves up by their own bootstraps or have help from a higher power, these